LILLESKOLERNES
SAMMENSLUTNING

Bestyrelses-posten

Efterår 2026

Bestyrelsesposten

Lilleskolernes Sammenslutning
Nr. 4, oktober 2026

Et ord fra redaktøren

Så kom skoleåret rigtig i gang. Derfor er det tid til endnu en udgivelse af Bestyrelsesposten; vores nyhedsbrev til bestyrelser og ledelser ved lilleskolerne.

Denne og tidligere udgivelser kan også findes og genfindes under 'Nyheder og publikationer' på vores hjemmeside, lilleskolerne.dk – klik på 'Bestyrelsesposten'.

I denne udgivelse runder vi:

- **Nye standardvedtægter – er de på plads på jeres skole?**
- **Fra det skolepolitiske landskab**
- **Resultat af sekretariatets survey om skolernes '5. september-tal'**
- **Finanslovsforslag for 2027; hvordan ser det ud, og hvilken betydning af udspillet for skolens budget i 2027?**
- **Kort nyt!**

Bestyrelsesposten

Lilleskolernes Sammenslutning
Nr. 4, oktober 2026

Nye standardvedtægter – Er I klar 1. januar 2027 på jeres skole?

Sekretariatet har flere gange igennem det seneste års tid omtalt STUK's vedtægtsbekendtgørelse om standardiserede vedtægter, som trådte i kraft 1. juli 2025. I bekendtgørelsen pålægges skolerne at sikre udarbejdelse af og beslutning om en ny vedtægt for skolen, som honorerer de rammer, STUK's vedtægtsbekendtgørelse foreskriver via anvendelse af et standardiseret vedtægtsparadigme for den fremtidige vedtægt.

Nu nærmer deadline sig!
Skolens nye/opdaterede vedtægt skal således senest være udarbejdet, besluttet og publiceret på skolens hjemmeside på basis af standardparadigmet pr. 1. januar 2027.

Vi håber I på skolerne (læs: bestyrelser og skoleledelser) enten har gennemført eller er i godt i gang med at gennemføre de nødvendige tiltag, der sikrer, at skolen også ***efter 1. januar 2027*** fungerer på et solidt og lovmedholdeligt juridisk grundlag.

Uanset om I aktuelt er i gang med eller snarligst tager initiativ til at sikre ovenstående, er I naturligvis velkommen til at rette henvendelse til sekretariatet for rådgivning om indhold i og håndtering af proces frem imod beslutning om skolens nye vedtægt.

Kontaktperson i sekretariatet er Niels på mobil: 9215 8228, niels@lilleskolerne.dk

Bestyrelsesposten

Lilleskolernes Sammenslutning
Nr. 4, oktober 2026

Fra det skolepolitiske landskab: PISA-orkanen og hvad vi vil med skolen

Skole- og uddannelsesdanmark har de seneste uger været vidne til lidt af en orkan genereret af et højtryk fra PISA.

Politikere, fagforeninger, interesseorganisationer og fondsdirektører har med de nye PISA-målinger i hånden kastet sig ud i og kastet sig over et maraton af forklaringer på skolens udfordringer. Skærme, forældre, pædagogik og lærernes arbejdsvilkår overhaler hinanden, mens nye investeringer og politiske initiativer tegner en forestilling om, at vi nu kan finde en fælles kurs.

Der er intet som en god krise, så nu kan stregerne virkelig blive trukket op, problemerne kan identificeres, løsningerne diskuteres, og fremtiden kan planlægges. Vi skal have mere faglighed ind i skolen – hvad det så end er, og hvordan det så end skal gøres?

Hvad mon det gør ved børnene (igen) at blive udråbt som dårligere (læs: dummere) end nogensinde? Og hvad med de lærere der hver dag arbejder med dem. For ikke at tale om forældrene.

Som det heldigvis også er skrevet i debatten, så kan man godt vælge PISA fra og under alle omstændigheder huske på, at PISA drives og ejes af den økonomisk-politiske organisation OECD og er af dygtige statistiske og videnskabsteoretisk velbevandrede folk rundtom i hele verden kritiseret; det gælder også den seneste og nyligt offentliggjorte udgave. Når vores nye undervisningsminister, på den hastigt indkaldte pressekonference to dage efter offentliggørelsen, med en opskaleret graf fra undersøgelsen, peger på, at det seneste fald svarer til halvandet års læring, så er det tal og matematik i en bestemt matrice (PISA). Statistik som sandhed. Statistik som afsæt for politik. Ps. grafen ministeren havde med til pressekonferencen var skaleret op, så faldet fremstod mere voldsomt end det er. Det er også politik.

Hvordan nåede vi hertil?

Den første PISA-undersøgelse blev offentliggjort i 2001. Resultaterne blev et vigtigt afsæt for en udvikling, hvor skolens kvalitet i stigende grad blev forstået gennem mål, dokumentation, test og målbare resultater. Med Klare Mål, Fælles Mål, kvalitetsrapporter og forskellige former for tilsyn voksede ambitionen om at kunne dokumentere, hvad eleverne fik ud af skolen.

Selvfølgelig skal vi vide, om børn lærer noget. Og lige så selvfølgeligt skal skolen kunne stå til ansvar for sin opgave. Men samtidig ændrede det den måde, vi talte om skole på.

Skolens kvalitet blev i stigende grad noget, der skulle kunne måles og sammenlignes. Og med kommunalreformen i 2007 blev skolen samtidig endnu tættere knyttet til kommunernes samlede prioritering af velfærdsopgaverne. Siden er forventningerne til skolen vokset. Flere opgaver er kommet til, mens ressourcerne ikke nødvendigvis er fulgt med.

Det har haft betydning for alle skoler – også de frie grundskoler. For selv om lilleskolerne har andre rammer og en anden grad af selvbestemmelse, er de en del af det samme samfund og møder mange af de samme udfordringer: flere forventninger til skolen, flere hensyn at balancere og et stigende pres på både børn, forældre og professionelle.

De lette årsager og de lette løsninger… er nok ikke vejen

I den offentlige samtale bliver skolens aktuelle udfordringer ofte forklaret med den seneste reform, skærmbrug, forældre eller ændrede børnekulturer. Det er der helt sikkert noget om, men there is more to it.

Hvis vi vil forstå skolens udfordringer, er vi vel nødt til også at se på de betingelser, skolen skal løse sin opgave under.

For hvad sker der med undervisningen, hvis der ikke er tid til fordybelse? Hvad sker der med fællesskabet, hvis de voksne hele tiden skal løse nye problemer? Og hvad sker der med skolens mulighed for at være et sted, hvor børn kan være optaget af noget sammen, hvis alt i stigende grad skal kunne dokumenteres, måles og begrundes?

Et fald i læse- eller matematikfærdigheder i PISA-undersøgelsen er selvfølgelig værd at tage alvorligt. Men tallene fortæller ikke i sig selv, hvilken skole vi skal skabe. De fortæller heller ikke, hvad der skal til for at skabe børn og unge, som både kan læse en Tove Ditlevsen-tekst, løse en matematisk opgave, indgå i et fællesskab og tage ansvar for andre.

Hvad er det egentlig, skolen skal kunne ku'?

Lilleskolerne har historisk været optaget af netop det spørgsmål. Ikke fordi vi har ét fælles svar, men fordi vi insisterer på, at skole ikke kun handler om faglige resultater.

Er skolen ikke også et sted, hvor børn lærer at være sammen? Hvor de møder noget, der er større end dem selv. Hvor de opdager, at verden kan forstås fra flere perspektiver. Hvor de øver sig i at tage ansvar, fordybe sig, samarbejde og være en del af et forpligtende fællesskab.

Det kræver tid. Det kræver voksne med faglighed og dømmekraft. Og det kræver, at vi tør insistere på, at ikke alt værdifuldt i skolen kan måles.

Det betyder ikke, at økonomi er ligegyldig. Tværtimod.

Økonomien sætter rammerne for, hvad der overhovedet er muligt. Men det afgørende spørgsmål er, hvad vi bruger ressourcerne på, og hvilke prioriteringer de understøtter. Dét er der gode og vigtige drøftelser i.

Slip skolerne fri

Der er i regi af Folkeskolens kvalitetsprogram en ambition om at sætte folkeskolen fri og der er bl.a. sat gang i en fagfornyelse og folkeskolens fag; en fornyelse, der skal erstatte de eksisterende Fælles Mål. Måske det kan føre til - især hvis der er politisk mod og opbakning til det - at forestillingen om, at der findes én skolepolitisk løsning, der kan rulles ud over hele landet, opgives.

Der er stor forskel på skolers størrelse, lokalområder, elevgrupper, økonomi, organisering og kultur – uanset om der er tale om folkeskoler eller frie grundskoler. Folkeskolen i bestemt ental er en politisk fantasi, der har fremtiden bag sig.

For lilleskolerne er det en vigtig påmindelse om værdien af det lokale og det selvstændige; vores lilleskole. Lilleskolens opgave er netop ikke at kopiere en national løsning, men at blive ved med at tage ansvar for den skole, vi hver især har valgt at engagere os i – og derved tage ansvar for det samfund skolen er en del af.

Hvilke krav stiller det til bestyrelser og skoleledelser? Til prioriteringer og strategier og tydelige arbejdsdelinger, så man er afstemte om skolens retning og værdier. Og til at kunne spørge og diskutere, om nye krav, skolepolitiske diskurser og initiativer faktisk bringer os tættere på den skole, vi ønsker at være.

Bestyrelsesposten

Lilleskolernes Sammenslutning
Nr. 4, oktober 2026

Resultat af sekretariatets survey om skolernes '5. september-tal'

Sekretariatet har i forlængelse af skolernes indberetning af elevtal pr. 5. september gennemført en kort survey om aktuelle elevtal på skolerne i dette skoleår.

Det går fortsat godt på lilleskolerne.
Samlet er elevtallet på lilleskolerne faldet fra 9.796 godkendte elever i 2025 til nu 9.727 indberettede elever i 2026 - svarende til et fald på –69 elever eller ca. -0,7%.

Faldet dækker over forskydninger i elevtal, som varierer en del mellem skolerne. De fleste skoler har registreret mindre forskydning i deres elevtal på mellem 0 til +/-5%. 5 skoler har registreret en stigning i elevtallet på mere end 5%; skolen med den største vækst i elevtallet har øget dette med 15%. I år har 5 skoler desværre måttet registrere et fald på mere end 5% i antallet af elever.

Én væsentlig og afgørende årsag til det registrerede fald i elevtal på LS-medlemsskolerne under ét er, at én af vores mindre medlemsskoler, Skolen for Livet på Møn, desværre har måttet lukke. Lukningen har betydet lige over 55 færre lilleskoleelever sammenholdt med det indrapporterede i 2025. Antallet af medlemsskoler i LS er sagens natur samtidig reduceret med én skole til nu 52 skoler.

Det gennemsnitlige elevtal blandt de nu 52 medlemsskoler er pr. 5. september 2026 opgjort til 187,1 elever, hvilket er en smule mere end 2025, hvor det gennemsnitlige elevtal på skolerne var 184,9 elever. "Median-skolen" har i 2026 198 elever, hvilket er en stigning fra 194 elever i 2025.

Fordelingen af skoler på elevtalsintervaller tager sig ud som følger:

Elevtal	2026	2025
001 - 100 elever	9	9
101 - 200 elever	19	19
201 - 349 elever	22	23
351 + elever	2	2
Antal skoler i alt	52	53

Generelt viser data en rimelig stabilitet i elevtallets udvikling på landets lilleskoler. Der har for enkelte skoler været en meget stor vækst, som kan tilskrives fortsættelse af senere års konsolidering for relativt nystartede skoler og skoler, som har fået vendt en negativ udvikling og atter er i god gænge med fortsat flere elever. Enkelte skoler er 'ramt' af geografisk beliggenhed præget af faldende børnetal i lokalområdet, og det sætter sig naturligvis i skolens elevtal. Endelig er mindre forskydninger i elevtal fra år til år en naturlig del af det at drive en skole.

Uanset årsag til udviklingen i skolens elevtal vil vi altid opfordre til, at I har et øje på elevtalsprognoser og budgetterer i forhold til den udvikling, som kan forudses; på både helt kort men også lidt længere sigte.

Bestyrelsesmedlemmer for de enkelte skoler kender sikkert allerede egen skoles indberetning af elevtal; alternativt kan skolelederen spørges.

Bestyrelsesposten

Lilleskolernes Sammenslutning
Nr. 4, oktober 2026

Finanslovsforslag for 2027; hvordan ser det ud, og hvilken betydning får udspillet for skolens budget i 2027?

Finansministeriet har endnu ikke inden redaktionens afslutning offentliggjort sit finanslovsforslag for 2027. Det politisk prioriterede finanslovsforslag følger i forlængelse af tidligere offentliggørelse af regeringens tekniske finanslovsforslag for 2027 tilbage den 28. august 2026.

Vi har i vores ugentlige LSA forsigtigt pakket det tekniske finanslovsforslag 2027 ud, da det landede den 28. august 2026. Forslaget indeholdt de foreløbige takstangivelser for frie grundskoler for det kommende budgetår og videreførte som udgangspunkt finansloven for 2026. Læs artiklen i LS Aktuelt fra uge 36. Taxametrene er alle opregnet til 2027-niveau baseret sig på den almindelige løn- og prisudvikling. Desuden indgår 76% af folkeskolens gennemsnitlige udgift pr. elev i folkeskolen i 2024. I den forbindelse anføres, at der ikke forud for udgivelsen af det politisk prioriterede finanslovsforslag har været indikationer på, at regeringen ville ændre i koblingsprocenten på de 76%.

Se samlet, men fortsat foreløbige, overblik over takster for finansiering af skolen i 2027 på: lilleskolerne.dk/Tilskudsberegner og takster fra teknisk forslag til finanslov for 2027.

Vores efterretninger – de såkaldte vandrør – har ikke indikeret at der vil blive rørt ved tilskuddet til de frie grundskoler. Det håber vi naturligvis står til troende. Hold øje med vores hjemmeside hvor vi vil bringe aktuelle nyheder fra finanslovsforslaget, så snart de foreligger.

Forud for de politiske forhandlinger af finansloven har regeringen annonceret, at den vil bruge 900 mio. på folkeskolen i det kommende finansår. Det er er helt i tråd med regeringsgrundlaget. Hvordan pengene udmøntes ift. at komme frie grundskoler til gode via koblingsprocenten vides endnu ikke. Dog ved vi fra regeringsgrundlaget, at regeringen ønsker at se nærmere på, hvordan fordelingen af tilskuddet til de frie grundskoler (koblingsprocenten) kan ændres, så den tilgodeser de skoler der tager et socialt ansvar (hvad det så indebærer) såvel som de der ligger i landzoner (hvad det så indebærer). Straks vi har et overblik orienterer vi medlemsskolerne via vores kanaler (LS Aktuelt og online leder- og administrationsmøder).

Forventede lønudgifter

Vi har tidligere - i Bestyrelsesposten, nr. 3 juni 2026, s. 7-8 – omtalt forventninger til lønudgifter i 2027 baseret på resultaterne fra ok-forhandlingerne i foråret 2026. I 2027 forventes samlede udgiftsstigninger til løn bundet op på I aftalte stigninger og regulering i omegnen af ca. 2,87%

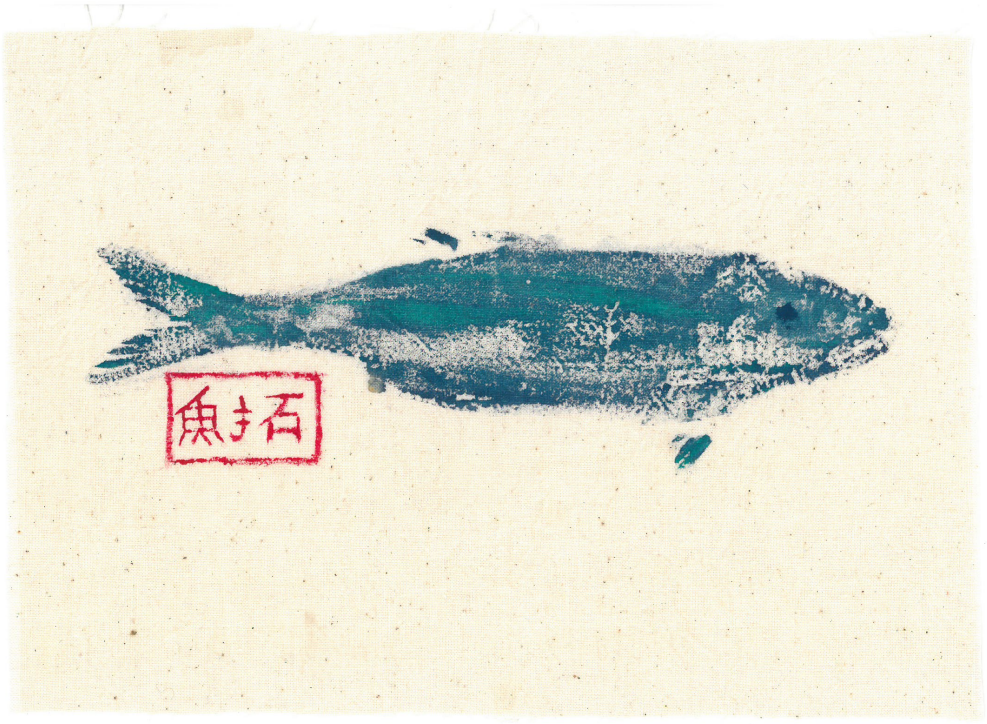
pr. 1. april før lokale forhandlinger finansieret af skolens eget økonomiske råderum samt udgifter knyttet til anciennitetsstigninger, flere ansættelser m.v.

Skolernes budgetlægning

Med viden om udviklingen i de primære finansieringskilder, takster baseret på elevtal, og udvikling i udgifter til personalets almindelige løn, har ledelse og bestyrelse altså gode forudsætninger for at budgetlægge for 2027 – og også gerne udarbejde overslag for 2028 og 29. Og der er mulighed for en god drøftelse af, hvilken betydning denne viden skal have for skolepengenes størrelse og betaling for SFO og eventuel klub i 2027.

I Lilleskolernes Sammenslutning tilskynder vi til, at en skole sigter efter et mindre overskud på den almindelige drift (eksempelvis ca. 2%) under forudsætning af det muliges kunst. Og vi tilskynder til at sikre, at forældrebetalingen som minimum tager højde for den almindelige løn- og pristalsudvikling i Danmark, så værdien af sådanne forældrebetalinger ikke gradvist udhules med tiden.

For spørgsmål og sparring i forhold til budgetlægningen for det kommende år henvises til vores hjemmeside, ligesom der kan rettes henvendelse til sekretariatet.

Bestyrelsesposten

Lilleskolernes Sammenslutning
Nr. 4, oktober 2026

Kort nyt

Et lille udpluk af afholdte lilleskole-arrangementer

Fagplans-symposium:
Torsdag den 20. august afholdt vi vores fagplanssymposium. I et fyldt Demokratigaragen zoomede vi, med afsæt i Lilleskolernes fagplaner, ind på målforståelser og sammenhænge mellem formål, indhold og planer for undervisningen. Og ikke mindst også det, for lilleskolerne og de frie grundskoler generelt, presserende spørgsmål: Hvad vil det sige at stå mål med en formålsforankret fagplan.

Kontakt sekretariatet, hvis I på jeres skole er interesseret i at høre mere og evt. indlede en proces førende til implementeringen af Lilleskolernes Fagplaner. Flere medlemsskoler er allerede godt i gang.
Ledertræf:

Fra onsdag den 16. til fredag den 18. september afholdt vi vores årlige Ledertræf. Der var fulde huse og i en skøn blanding af oplæg, workshops, gode måltider og diverse indslag samledes lilleskoleledere om, udvekslede erfaringer og fik nye perspektiver på at være leder på en lilleskole.

Kursus for lilleskolernes administrative personale:
28. til 29. september mødtes administrativt personale fra lilleskolerne til deres årlige kursus. I lige så skønne omgivelser som skolelederne mødtes de til netværk, sparring, indlæg om AI, GDPR, regnskab og perspektiver på det gode arbejdsliv.

Kommende arrangementer
Efteråret byder i øvrigt på et par andre lilleskole-arrangementer:

- Specialpædagogisk træf fra den 29. til 30. oktober
- Musiklærernes vilje – internat for musiklærere på lilleskolerne fra den 19. til 20. november.
- Hold jer endelig orienteret på vores hjemmeside.

Regeringens lovprogram 2026/27

Af regerings lovprogram for 2026/27 fremgår det bl.a., at man vil udmønte den del af folkeskoleforligskredsens aftale om folkeskolens kvalitetsprogram fra marts 2024, der vedrører indførelse af nye, enkle læreplaner i folkeskolen, samt folkeskoleforligskredsens aftale om fagfornyelsen fra februar 2025. I tilknytning hertil indeholder lovforslaget forslag om ændring af reglerne for fastsættelse af mål for undervisningen på frie grundskoler og efterskoler som følge af Fagfornyelsen. Vi er, sammen med de øvrige skoleforeninger, inviteret til møde i departementet om dette i uge 43.

Ligeledes vil man også afslutte arbejdet med de nye rammer og regler for specialundervisning og sygefravær. Her er LS også involveret og arbejder sammen med de øvrige skoleforeninger for, at vi får nogle rammer og regler, det er til at administrere, der er tydelige og rimelige og går til de elever der har brug for støtte. Samtidig er vi også yderst opmærksomme på, at hvis PPR fortsat skal spille en central rolle, og det tyder alt på, at de skal, så skal det præciseres, hvad deres opgave er. Det må ikke blive et spørgsmål om lokal velvilje og lokale fortolkninger fra kommune til kommune.

Flere andre afsnit under 'Undervisningsministeren' vil sandsynligvis også få konsekvenser for lovgivning, som også vedrører de frie grundskoler, herunder undervisningsmiljøloven og skolers adgang til fysisk indgriben samt forbud mod mobiltelefoner og andre private elektroniske enheder i grundskolen. Vi følger udviklingen tæt og søger indflydelse hvor end vi kan.

Bestyrelsesposten

Lilleskolernes Sammenslutning
Nr. 4, oktober 2026

Internat for bestyrelses-forpersonskaber og skoleleder – vil I med?

Vi har i Lilleskolernes Sammenslutning drøftet, og vendte også på ledertræffet, idéen om at gennemføre et Bestyrelsesforpersonskabs-/Skoleleder døgn, hvor der på tværs af skoler, flankeret af oplæg og workshops, vil være mulighed for at stille skarpt på aksen forpersonskab og skoleleder, det gode samarbejde og drøfte aspekter i forhold til den værdimæssige og strategiske ledelse af en lilleskole.

Opbakningen til denne idé har været omfattende, og vi arbejder nu på at gå fra idé til realisering. Vi forventer at kunne afholde internatet i efteråret 2027. I hører mere, straks vi har en invitation klar.

Bestyrelsesposten
Lilleskolernes Sammenslutning
Nr. 4, oktober 2026

Rigtig god efterårsferie 2026 fra os i Lilleskolernes Sekretariat.

I ønskes alle en god efterårsferie.
Vi holder i sekretariatet lukket i denne uge.

Men vi står klar, når vi er tilbage primo uge 43 for rådgivning om (næsten) alt knyttet til at sikre jeres skoler rundt i landet!

Lilleskolernes Sammenslutning
Tranevej 20, 2400 København NV
Tlf. 6914 9664, www.lilleskolerne.dk, post@lilleskolerne.dk

LILLESKOLERNES
SAMMENSLUTNING